

Nr 62.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1932 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 202 angående försäljning av vissa kronoegendomar och lägenheter från sådana egendomar m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 11 mars 1932 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 202, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt i punkterna 1:o—10:o.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet hänvisa till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

De i förevarande proposition upptagna framställningarna föranleda ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må medgiva,

[1*.]

1) att av kronohemmanen Gredby nr 1 och 2 i Eskilstuna stad må, med tillträdesrätt den 14 mars 1933, till Eskilstuna stad försäljas visst i statsrådsprotokollet berört under domänstyrelsens förvaltning kvarvarande område om cirka 19,8 hektar med den jämkning beträffande gränserna, som må komma att bestämmas vid blivande avstyckningsförrättning å hemmanen, mot en köpeskillning av 75,000 kronor, att vid tillträdet kontant erläggas till länsstyrelsen i länet, som har att utfärda köpebrev, samt under villkor att området får tillträdas i det skick det befinnes, varvid staden inträder i de rättigheter och skyldigheter, Kungl. Maj:t och kronan har till å området befintliga nyttjanderättshavare, att staden skall ensam vidkännas kostnader för lagfart å fånget, avstyckning och andra med köpet förenade utgifter, samt att staden skall svara för de å området å tiden

* Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

efter tillträdesdagen belöpande utgifter för torrläggningsföretag ävensom för andra å samma tid belöpande onera och utskylder av vad slag de vara må;

2) att kronoegendomen 1 mantal Sjögestad nr 7 i Vreta Klosters socken av Östergötlands län må försäljas i följande fyra lotter, envar enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med tillträdesrätt den 14 mars 1933, nämligen

[2.]

huvudgårdslotten, innehållande en areal av 67.065 hektar, med ett saluvärde av 60,000 kronor och med hembuds rätt enligt 9 § första stycket i förordningen för egendomens arrendator, Leander Johansson,

sockenmarken eller Sjöbacka, innehållande en areal av 3.472 hektar, med ett saluvärde av 1,850 kronor och med hembuds rätt enligt 9 § andra stycket i förordningen för innehavaren Gustaf Klingsell,

bostadslägenheten Karlslund I, innehållande en areal av 0.162 hektar, med ett saluvärde av 240 kronor och med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för innehavaren Karl Pettersson, samt

bostadslägenheten Karlslund II, innehållande en areal av 0.107 hektar, med ett saluvärde av 160 kronor och med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för innehavaren Karl Tell,

med iakttagande att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, att i köpen ej ingå å huvudgårdslotten eller Sjöbacka särskilt utstämplad skog, att kronan eller eventuell köpare av denna skog förbehålles rätt att till den 1 maj 1935 å dessa lotter avverka och därifrån bortföra därstädes kvarvarande, i köpen icke ingående utstämplade virkeskvantiteter, att lotterna försäljas i det skick, vari desamma enligt om egendomarna gällande arrendeavtal skola av arrendatorn överlämnas, samt att vid försäljningarna förbehåll göres för de eventuella jämkningar i gränser och arealer, som vid blivande avstyckningsförrättning kunna komma att göras;

3) att i kronans ägo kvarvarande delar av kungsladugården Skälby i Kalmar stad med utjorden Värnsnäs i Kläckeberga socken av Kalmar län — motsvarande stadsägan 1134 + 1136 + 1137 + 1138 + 1139 + 1140 +

[3.]

1143 inom stadens område samt $17/100$ mantal Skälby och Perstorp nr 1 i Kläckeberga socken — må försäljas till Kalmar stad mot en köpeskillning för egendomen jämte därå befintliga, kronan tillhöriga hus och anläggningar av 500,000 kronor jämte ersättning för växande skog enligt de priser, varom på sätt i statsrådsprotokollet angivits preliminär överenskommelse träffats mellan domänstyrelsen och Kalmar stad, samt under villkor i övrigt, *att*, om så från kronans sida påfordras, från försäljningen må undantagas lämpligt område om högst 2 hektar att användas som upplagsplats för virkesprodukter från kronans skogar och såg eller som vedgård mot motsvarande nedsättning av köpeskillningen, *att* egendomen må tillträdas den 14 mars 1933 i då befintligt skick, *att* köpeskillningen erlægges kontant vid tillträdet till länsstyrelsen, som har att utfärda köpebrev å egendomen, *att* gällande nyttjanderättsavtal om egendomen skola av staden respekteras, *att* staden genom köpet inträder i de rättigheter och skyldigheter, Kungl. Maj:t och kronan äger till vederbörande nyttjanderättshavare å egendomen, *att* inga enskilda tillhöriga hus och anläggningar vid egendomen ingå i försäljningen, *att* staden skall vara skyldig att inlösa nyttjanderättshavare tillhöriga hus vid egendomen, när nyttjanderättshavarna på grund av stadens uppsägning frånträda besittningsrätten, till skäligt pris, som i brist på överenskommelse bestämmes av skiljemän såsom i 2 kap. 8 § lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom är stadgat för där avsett fall, *att* staden ansvarar för kostnaderna för den kanalrensning, som åligger egendomen tillsammans med andra egendomar, *att* staden ansvarar för alla övriga på egendomen efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, *att* staden skall ensam vidkännas kostnader för lagfart å fånget och andra med köpet förenade utgifter, *samt att* staden skall respektera de innehavare av elektriska ledningar lämnade medgivanden att hava dylika ledningar framdragna över egendomen;

[4.]

4) att av kronoegendomen 1 mantal Ödhult nr 1 och 2 jämte lägenheten Stockshult nr 1, ett torp, i Mälilla socken av Kalmar län må, med tillträdesrätt den 14 mars 1933, försäljas

dels enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.

lotten litt. A, huvudgårdslotten jämte Osängen och Grisebäcksången, om 114.119 hektar, med ett saluvärde av 43,000 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för egendomens arrendator J. E. Ljung,

lotten litt. B, Hulingsängen, norra delen, om 2.55 hektar, med ett saluvärde av 1,650 kronor samt med hembuds rätt enligt 11 § i förordningen för Axel Jansson,

lotten litt. C, Hulingsängen, södra delen, om 2.89 hektar, med ett saluvärde av 1,800 kronor samt med hembuds rätt enligt 11 § i förordningen för Karl Alfred Karlsson,

lotten litt. D, Poststugan, om 22.939 hektar, med ett saluvärde av 6,225 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Edvin Gustafsson,

lotten litt. E, Stockshult, om 30.399 hektar, med ett saluvärde av 13,700 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Karl Johan Gottfr. Folke,

lotten litt. F, Ödhultsmåla, om 24.52 hektar, med ett saluvärde av 8,500 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Johan Otto Kreutz,

envar av *lotterna litt. G*, Skogslund, om 0.332 hektar, och *litt. H*, om 0.25 hektar, med saluvärden av 1,528 kronor respektive 1,040 kronor samt med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för Herman Johansson till *lotten litt. G* och Simon Svensson till *lotten litt. H*, med rätt för Johansson och Svensson att, därest de begagna sig av dem medgiven hembuds rätt, erhålla avdrag å saluvärdet, Johansson med 330 kronor och Svensson med 250 kronor, samt

envar av *lotterna litt. K, L och M*, om respektive 0.26 hektar, 0.352 hektar och 0.38 hektar, med saluvärden av respektive 560 kronor, 925 kronor och 1,030 kronor enligt 13 § i förordningen,

dels ock lotten litt. I, om 0.194 hektar, till Målilla församling med ett saluvärde av 586 kronor;

under villkor beträffande samtliga lotter, att de försäljas i befintligt skick, att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, att i köpen ej ingå å *lotterna* befintlig särskilt för sig utstämplad skog, att köpare av sådan skog förbehålles rätt att intill den 1 maj 1934 avverka och bortföra skogen utan rätt för köpare av fastighet att

bekomma ersättning för skada och intrång, som kan åsamkas genom detta förbehåll, att förbehåll göres för de jämkningar i gränser, som kunna vid blivande avstyckningsförrättning för lotternas fränskiljande föreskrivas, att lotterna tillförsäkras rätt till erforderliga utfartsvägar, lotten litt. A över litt. D, ägofigur nr 228, till allmänna landsvägen, samt över ägofigurerna 247 a och 297, kronan över ägofigurerna 358 och 364 samt lotten litt. F över ägofigurerna 362, 364 och 416 fram till nya vägen, beträffande lotterna litt. A, D och E, att köpare är skyldig att respektera den Finsjö kraftaktiebolag medgivna rätten att hava elektriska ledningar framdragna över egendomen, beträffande lotterna litt. A, B och C, att köpare skall gälda vad av kostnaderna för torrlägningsföretaget för sjön Hulingens sänkning belöper å respektive lott, samt beträffande lotten litt. I, att köpeskillingen erlägges kontant å tillträdesdagen till länsstyrelsen i länet, som har att utfärda köpebrev å lotten, att köparen skall svara för de å lotten efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, samt att köparen ensam skall vidkännas kostnad för lagfart och avstyckning samt övriga med köpet förenade kostnader;

[5.]

5) att av kronoegendomen $\frac{3}{8}$ mantal Södra Lökaröd nr 1 i Brösarps socken av Kristianstads län den å en i statsrådsprotokollet berörd karta med litt. A betecknade lotten må med ett saluvärde av 21,500 kronor försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med hembuds rätt jämlikt 9 § i förordningen för arrendatorn Karl Nilsson samt under villkor, att egendomen må tillträdas den 14 mars 1933, och med förbehåll om rätt för kronan till fri utfartsväg över det å kartan med ägofiguren nr 27 betecknade området ävensom rätt för kronan att begagna alla till egendomen hörande vägar;

[6.]

6) att av kronoegendomen $\frac{3}{8}$ mantal Hjältorp nr 1 Västergården i Fritsla socken av Älvsborgs län må med tillträdes rätt den 14 mars 1933 och med de arealer, som omförmäls i statsrådsprotokollet, försäljas följande områden, nämligen

dels området nr 4 jämlikt 10 § i förordningen den 6

juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med ett saluvärde av 520 kronor och med hembuds rätt för fabriksarbetaren Klas Granat;

dels områdena nr 1, 2 och 3, det förstnämnda till Frans Oskar Skoglund med ett saluvärde av 360 kronor för utökning av honom tillhörig bostadstomt och de båda senare med saluvärde av 2,230 kronor respektive 2,000 kronor eller tillhopa 4,230 kronor till fabriksidkaren I. Andén, under villkor i avseende å ett vart av områdena nr 1, 2 och 3, att köpeskillingen vid tillträdet kontant erlägges till länsstyrelsen i Älvsborgs län, som har att å området utfärda köpebrev, att köpare skall ansvara för de området efter tillträdesdagen åvilande onera och utskylder, samt att köpare skall vidkännas alla lagfarts- och andra med köpet förenade utgifter ävensom kostnader för avstyckning;

börande vid försäljningen i blivande köpekontrakt jämväl föreskrivas beträffande ett vart av områdena nr 1, 2 och 4, att köpare skall vara skyldig ställa sig till efterrättelse i statsrådsprotokollet angivna föreskrifter ifråga om tomts användning och bebyggande, beträffande området nr 3, att köpare icke äger rätt bebygga området eller avstänga den över området ledande vägen i annat fall, än att en å styckningsplanen upptagen gata ställes i trafikabelt skick, och beträffande ett vart av områdena nr 2 och 3 att köpare skall respektera den Viskans Kraftaktiebolag jämlikt Kungl. Maj:ts resolutioner den 3 och 10 februari 1922 medgivna rätten att å dessa områden hava kraftledning framdragna;

7) att från kronoegendomen 3 mantal Bittinge eller Åkesberg nr 1—3 i Stora Mellösa socken av Örebro län må med tillträdesrätt den 14 mars 1933 försäljas

[7.]

dels lotten litt. L till Stora Mellösa sockenallmänning mot en köpeskillning av 9,000 kronor och under villkor i övrigt, att köpeskillingen kontant erlägges senast å tillträdesdagen och inbetalas till länsstyrelsen, som å lotten utfärdar köpebrev, att köparen skall svara för lotten för tiden efter tillträdesdagen åbelöpande utskylder och onera, samt att köparen skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å lotten och densamma avstyckning ävensom övriga med köpet förenade utgifter;

dels ock jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. följande lotter, nämligen

lotterna litt. A, B, C, E och F med saluvärden av respektive 46,000, 5,200, 5,460, 5,600 och 8,200 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Gustaf Anderssons stärbhus å lotten litt. A, Karl Hjalmar Karlsson å lotten litt. B, Karl Larsson å lotten litt. C, Johan Andersson å lotten litt. E och Hjalmar Jonsson å lotten litt. F;

lotten litt. I med ett saluvärde av 1,560 kronor med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för skorstensfejaren Karl Olov Sjösten;

lotten litt. G med ett saluvärde av 3,700 kronor med hembuds rätt enligt 11 § i förordningen för Gustav Rickard Ekblad; samt

lotterna litt. D, H och K med saluvärden av respektive 3,500, 3,800 och 1,240 kronor enligt 13 § i förordningen;

med åliggande för domänstyrelsen att, med hänsyn till skeende uppdelning av egendomens andel i allmänning, efter det avstyckning verkställts, slutligen fastställa saluvärdena å lotterna, samt med iakttagande av att köpare förbehållas rätt till erforderlig utfartsväg över annans ägolott;

[8.]

8) att av kronoegendomen 2 1/2 mantal Älgesta nr 13 i Kils socken av Örebro län må enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., med tillträdes rätt den 14 mars 1933, försäljas

dels lotten litt. A+C+F+I med en areal av 209.248 hektar och ett saluvärde av 75,000 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Sten Bergmans stärbhusdelägare eller, därest dessa ej önska begagna sig av hembuds rätten, för Bertram Bergman,

dels lotten litt. B+E+H med en areal av 75.662 hektar och ett saluvärde av 26,650 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för K. G. Sörman,

dels lotten litt. D med en areal av 10.373 hektar och ett saluvärde av 4,700 kronor samt med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Lovisa Persson eller,

därest hon ej önskar begagna sig av hembudsrätten, för Karl M. Svensson,

dels ock lotten litt. G, med andel i samfällt lertag, med en areal av 0.188 hektar och ett saluvärde av 200 kronor samt med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för Lars Vilhelm Larsson;

under villkor beträffande samtliga försäljningar, att lotterna försäljas i det skick, vari de på grund av nu om egendomen gällande arrendekontrakt skola av arrendatorerna avlämnas, att förbehåll göres för de jämkningar i gränser, som vid blivande avstyckningsförrättning kunna komma att föreskrivas, samt att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna;

9) att ett utbyte av fastigheter må äga rum mellan kronan och aktiebolaget svenska kullagerfabriken, Hofors bruk, under följande villkor:

[9.]

att kronan till bolaget överlåter kronoparken Vibyggehyttan, omfattande fastigheten Vibyggehyttan 4° i Torsåkers socken av Gävleborgs län;

att bolaget till kronan överlåter dels ett område, omfattande fastigheterna Bagghyttan 9° och Bagghytte Fäbodar 1^a samt delar av fastigheterna Bagghyttan 1°, 2°, 3°, 4°, 7°, 7¹¹ och 11° och Öster Hästbo 1°, 5°, 6° och 12°, samtliga i Torsåkers socken av Gävleborgs län, dels ock ett område, utgörande del av fastigheten Öster Hästbo 2° i nämnda socken, vilka områden finnas närmare angivna å två av distriktslantmätaren Ivar Barrling år 1932 upprättade kartor;

att fastigheterna tillträdas vid avtalets undertecknande;

att fastigheterna lämnas å ömse sidor fria från alla gravationer;

att kronan till bolaget erlägger ett kontant belopp av sextontusen (16,000) kronor för det högre uppskattningsvärdet av bolagets i bytet ingående fasta egendom att utbetalas, sedan avstyckning verkstälts av sagda egendom och bolaget visat, att denna är fri från gravationer;

att kronan och bolaget intill tillträdesdagen icke avverka skog å de fastigheter, som lämnas i bytet;

att kronan och bolaget å ömse sidor svara för alla å fastigheterna intill tillträdesdagen belöpande utskyl-der och besvär;

att bolaget ensamt bekostar avstyckning och övriga med bytet förenade utgifter;

att kronan och bolaget var för sig bestrida kostnaderna för lagfart å de fastigheter, som i bytet tillfalla dem; samt

att i bytet ingå tillgängliga över bytesområdena upprättade kartor med tillhörande beskrivningar;

skolande tillika i bytesbrevet intagas erinran om vad bolaget jämlikt bestämmelserna i lagen den 18 juni 1925 (nr 291) har *att* iakttaga för erhållande av rätt *att* förvärva ifrågakommande fastighet; samt

[10.]

10) *att* av kronoegendomen $1\frac{5}{32}$ mantal Böleå nr 6 med lägenheten Griserödningen i Umeå socken av Västerbottens län må enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. och med tillträdesrätt den 14 mars 1933 försäljas

lotten litt. A om 0.548 hektar med ett saluvärde, beräknat efter 50 öre för kvadratmeter, samt med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för C. Forsberg, samt

lotten litt. B om 83.458 hektar med ett saluvärde av 61,895 kronor enligt 14 § i förordningen till Västerbottens läns hushållningssällskaps egnahemsnämnd,

under villkor *att* lotterna försäljas i det skick, vari de vid tillträdet befinnas, *att* endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, *att* köpare skall respektera den Umeå stad medgivna rätten *att* hava elektriska ledningar framdragna över egendomen, *samt att* köpare av lotten litt. B skall gälda efter tillträdesdagen till betalning förfallande utgifter för det vattenavledningsföretag, som avser reglering av vattenståndet i Degernäsbäcken m. m., och respektera den N. Gabrielsson genom domänstyrelsens beslut den 29 november 1918 medgivna rätten *att* upptaga och nyttja väg över egendomen.

Stockholm den 19 april 1932.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 59.